Donderdag 8 juni 2023 | Den Haag Centraal

Helpende handen

De strijd tegen armoede win je meestal niet alleen. Gelukkig zijn er Hagenaars en initiatieven die hulp bieden. In deze zesdelige serie komen zij die een vuist maken tegen armoede aan het woord.
Deze week deel 2: Kies! Sociale Supermarkt

Kies! Sociale Supermarkt

‘Zoiets kleins als je eigen boodschappen kiezen, geeft een goed gevoel’

Peter Weidmann en Artie Ramkhelawan in de bijzondere supermarkt aan de Vrederustlaan van STEK en de Voedselbank Haaglanden. | Foto: DHC/Elise Fluijt

Schappen vol met verse groenten, pasta, pindakaas en frisdrank: de kelder van buurt-en-kerkhuis Shalom doet niet onder voor een gemiddelde supermarkt. Klanten van de Voedselbank Haaglanden mogen bij Kies! Sociale Supermarkt aan de Vrederustlaan zelf hun boodschappen uitkiezen, maar kunnen er ook terecht voor cursussen, dagbesteding of een luisterend oor. “Natuurlijk blijft het jammer dat een voedselbankwinkel nodig is,” zegt manager Peter Weidmann van Stichting voor Stad en Kerk (STEK). “Eigenlijk doen we dit werk onder protest, zeggen mijn collega Heleen Joziasse en ik altijd.”

STEK en Voedselbank Haaglanden zijn ruim vijf jaar geleden met een winkel gestart in de Shalomkerk om voedselverspilling tegen te gaan en om mensen een keuze te geven. Tot corona ging het om een rijdende winkel, in 2020 maakte die vanwege de afstandsregels plaats voor een fysieke winkel. “Bij een uitgiftepunt krijg je altijd een krat en daar moet je het mee doen. Met Kies! Sociale Supermarkt geven we mensen de keuzevrijheid terug,” aldus Weidmann. “Je ziet dat veel mensen die in armoede leven al veel verplichtingen hebben, daarom kan zoiets kleins als je eigen boodschappen kiezen voor een goed gevoel zorgen. Ook al gaat het om een kleine keuze tussen een pot pindakaas en chocoladepasta. Een van de eerste opmerkingen die ik kreeg van een klant is: ‘Bedankt, ik voel me weer een mens’.”

Artie Ramkhelawan kan daarover meepraten. Zij is ex-klant van de winkel en is nu actief als vrijwilliger in de bijzondere supermarkt. “Altijd als ik hier mijn boodschappen kwam halen, liep ik naar buiten met een lach,” vertelt ze.

500 euro

Twee keer per week kunnen ruim 160 klanten van de voedselbank hun boodschappen doen bij Kies! Sociale Supermarkt op een vooraf aangewezen tijdslot. Afrekenen gebeurt met virtuele munten op een pas. “Afhankelijk van de gezinsgrootte krijg je een aantal munten,” legt Ramkhelawan uit. Zij weet als geen ander hoe het is om van de voedselbank afhankelijk te zijn voor de dagelijkse boodschappen. “Ik heb me nooit geschaamd, maar het was best een heftige tijd. Mijn relatie eindigde en mijn uitkering werd tijdelijk stopgezet. Vanwege de kostendelersnorm werd ik ook gekort, omdat mijn volwassen zoon nog thuis woonde. Ik moest korte tijd leven van 500 euro per maand.” Als klant van de winkel werd de Haagse gewezen op naailessen in het buurt-en-kerkhuis. Dat in combinatie met gratis sporten via de gemeente zorgde ervoor dat

‘Eigenlijk doen we dit werk onder protest’

Ramkhelawan haar leven snel weer kon oppakken. “Tijdens de naailessen kon ik mijn gedachten verzetten en uiteindelijk werd ik gevraagd om als vrijwilliger aan de slag te gaan.” Vaak hoort ze: ‘Waarom zoek je geen baan?’ “Maar als gevolg van omstandigheden thuis is het voor mij op dit moment niet mogelijk om de verplichting van een betaalde baan aan te gaan. Daarom ben ik bij Kies! Sociale Supermarkt gestart. Als ik een keer moet afzeggen, is dat geen probleem. Ik vind het ook fijn dat ik andere mensen op deze manier kan helpen, omdat het mij ook ontzettend heeft geholpen.”

In het buurt-en-kerkhuis kan iedereen binnenlopen voor hulp, bijvoorbeeld bij het invullen van ‘onbegrijpelijke’ overheidsformulieren tijdens het inloopspreekuur, maar ook voor activiteiten zoals taallessen. Hoewel Kies! Sociale Supermarkt is gevestigd in een kerk, wordt er niet vaak over geloof gesproken. “Tenzij mensen dat willen,” zegt Weidmann. “We beginnen er bewust niet over, omdat iedereen zich hier thuis moet voelen. Ook mensen met een ander geloof.”

Kapper

Weidmann en Ramkhelawan zien allerlei mensen voorbijkomen bij Kies! Sociale Supermarkt. “Een periode afhankelijk zijn van de voedselbank en in armoede leven kan iedereen overkomen,” zegt Weidmann. “Ik heb klanten gesproken die hun leven op de rit hadden: een ruime eengezinswoning, twee auto’s, getrouwd. Door ziekte raakten zij hun baan kwijt, hun huwelijk en de woning werd onbetaalbaar. Boem: daar ga je.” Kies! Sociale Supermarkt wil meer doen dan boodschappen verstrekken. “We willen mensen in hun kracht zetten en – als ze dat willen – kunnen zij hun talenten bijschaven. Zo heb ik een klant die kapper bleek te zijn en die nu voor een laag tarief mensen knipt uit de buurt.” Weidmann ziet vooral dat nieuwkomers in Nederland vaak onnodig op de bank zitten. “Ze hebben vaak prima papieren, maar die zijn niet geldig in Nederland. Dan heb je bijvoorbeeld een goede tandarts die graag aan de slag wil, maar die boodschappen doet bij Kies! Sociale Supermarkt. Daar moet echt naar gekeken worden, zeker met de krapte op de arbeidsmarkt. Geef zo’n tandarts een kleine stoomcursus bij een Nederlandse collega,” oppert Weidmann.

‘Dit kan iedereen overkomen’

Gezond

Gezond voedsel moet volgens het tweetal veel goedkoper worden. Weidmann: “Als ik zie dat je 3,25 euro betaalt voor een bloemkool en 1,50 euro voor twee zakken chips, dan krab ik mij wel eens achter de oren. Om die reden kun je meer groente en fruit kopen met de digitale munten, en maximaal één zak chips of snoep.” Ramkhelawan vult aan: “Daarnaast verstrekken we gratis maandverband en toiletpapier.” Ze kijkt niet met een vervelend gevoel terug op haar periode in armoede. “Het heeft me gemaakt tot de persoon die ik nu ben.”

Weidmann: “Ik weet wat armoede is en vind het juist heel knap dat veel mensen met soms maar dertig euro per week rondkomen. Dat getuigt van creativiteit en talent. Armoede wordt een steeds groter sociaal probleem en naar mijn mening steekt het rijk te veel de kop in het zand. Er moet meer geld worden uitgetrokken voor persoonlijke begeleiding om mensen in drie tot zes maanden uit de schulden te halen. Dat bespaart uiteindelijk onder meer zorgkosten.” Regelmatig stoppen vrijwilligers met hun werk bij STEK en Kies! Sociale Supermarkt. “Omdat ze een baan hebben gekregen. Dat geeft mij heel veel voldoening,” aldus Weidmann.

CIJFERS

STEK en de Voedselbank Haaglanden helpen wekelijks zo’n 500 mensen, onder wie ruim 160 bij Kies! Sociale Supermarkt. Twintig vrijwilligers van het buurt-en kerkhuis Shalom stromen jaarlijks door naar een betaalde baan. In totaal heeft STEK vier uitgiftepunten. In opdracht van de Protestantse Diaconie Den Haag helpt STEK ook mensen in acute broodnood. Het gaat om mensen die meestal niet in aanmerking komen voor hulp door andere fondsen of gemeentelijke regelingen. In 2022 waren er 933 aanvragen voor hulp en werd een totaalbedrag van 143.000 euro uitgekeerd.
In Bouwlust/Vrederust, waar het buurt-en-kerkhuis is gevestigd, wonen in totaal 29.018 mensen. Het inkomen in deze wijk ligt met 34.400 euro per jaar lager dan het Haagse gemiddelde van 44.300 euro. 37,7 procent van de inwoners vanaf vijftien jaar leeft van een uitkering. Dat is een hoger percentage dan in de rest van Den Haag (28,1 procent). In Bouwlust-Vrederust beschikken 3900 mensen over een inkomen tot 130 procent van het sociaal minimum.